

JĘZYKOWA DEFINICJA SYTUACJI

W „*OBZRĘDACH POGRZEBU*” W
PERSPEKTYWIE GOFFMANOWISKIEJ.

PERSPEKTYWA GOFFMANOWSKA

tzw. *PERSPEKTYWA DRAMATURGICZNA*:

- ✓ obecność innych przekształca zachowanie ludzkie w **przedstawienie**, którego głównym celem jest **wywarcie wrażenia**
- ✓ kategorie analityczne przeniesione z teatru: zespół aktorski, publiczność, scena, kulisy, występ
- ✓ „jedna z socjologicznych perspektyw, z jakich można badać życie społeczne” (Goffman 1981)

Pytanie badawcze

Jednostka wkraczając w krąg bezpośredniej obecności innych jednostek ma wiele powodów, aby próbować kontrolować wrażenie, jakie robi na innych.

(Goffman 1981)

A zatem:

Wywarcie jakiego wrażenia jest wpisane w teksty obrzędów pogrzebu?

A także:

Jakie środki służą perswazyjnemu wzmocnieniu tego wrażenia?

Oraz

Jak zidentyfikowanie wrażenia znajdują odbicie w wypowiedziach użytkowników języka?

Dlaczego językowa definicja sytuacji?

Z perspektywy językoznawczej:

„Analiza tekstów, doskonalej niż wszystkie inne metody odbija zawarte w języku wartościowanie”
(Habrajska 2000)

- ⊙ Wartościowanie jako jeden z bardzo istotnych elementów definicji sytuacji

stąd

- ⊙ Analiza tekstu jako trafna metoda określania definicji sytuacji

Dlaczego językowa definicja sytuacji?

Z perspektywy teologii krytycznej:

„Doświadczenie religijne nie jest nam dostępne inaczej jak za pośrednictwem mowy, w której każdorazowo znajduje wyraz, i dotyczy to zarówno dostępności naszych własnych doświadczeń religijnych dla nas samych, jak też (i jeszcze bardziej) dostępności dla naszego porządkującego poznania całej historii doświadczeń i idei religijnych ludzkości. Poznanie religii jest wobec tego zawsze w pierwszym rzędzie poznaniem tworzonym przez ludzi języka religijnego (a także „języka o religii”).” (Polak 2008)

Dlaczego językowa definicja sytuacji?

⦿ dostępność doświadczeń religijnych jest obwarowana tymi samymi zasadami komunikacyjnymi, jakimi obwarowany jest cały język i cała komunikacja

zatem

⦿ uzasadnione zatem wydaje analizowanie języka religii przy pomocy tych samych narzędzi, przy pomocy których mówimy o każdej innej sytuacji komunikacyjnej

PODSTAWY METODOLOGICZNE

⊙ Identyfikacja wrażeń:

- Teoria metafor poznawczych Johnsona i Lakoffa
- Teoria aktów mowy w wersji Searla

⊙ Opis środków służących wzmacnianiu wrażeń:

- Różne opisy środków perswazji i argumentacji (m.in. Arystoteles, Schopenhauer, Tokarz, Szymanek)

PODSTAWY METODOLOGICZNE

⊙ Odniesienie zidentyfikowanych wrażeń do rzeczywistości pozaliturgicznej:

- Metoda egzemplifikacji:

„Polega na ilustrowaniu i uzasadnianiu pewnych hipotez dobranymi przykładami z autobiografii (...).

Autor w autobiografiach szuka jedynie potwierdzenia swojej teorii” (Szczepański 1997)

- Materiał: wypowiedzi na forum pomocy i forum dyskusji portalu katolik.pl

Forum	Tematy	Posty	Ostatni Post
-------	--------	-------	--------------

Dyskusje międzychrześcijańskie (tylko dla chrześcijan)

Chrześcijaństwo, ekumenizm

Dyskusje o naszej wierze, Piśmie Świętym, te ekumeniczny itp.
 Moderatorzy Jockey, 1KOR13, Napoleon, Anni

Katolicyzm

Dział wyłącznie dla chrześcijan należących do Miejsce rozmów między katolikami. Kościół, a Moderatorzy Jockey, 1KOR13, Napoleon, Anni

Duszpasterstwo

Dział dla zainteresowanych problemami duszp doświadczeń duszpasterzy i katechetów, sug Moderatorzy Jockey, 1KOR13, Napoleon, Anni

Świadectwa

Tu zachęcamy do dzielenia się swoją wiarą, p odkrywania Miłości Bożej.
 Moderatorzy Jockey, 1KOR13, Napoleon, Anni

Forum otwarte (dla wszystkich)

Chrześcijaństwo, ateizm, religie, filozof

Miejsce polemik chrześcijan z niewierzącymi i niechrześcijańskich. Dyskusje o filozofii, teolo Moderatorzy Jockey, 1KOR13, Napoleon, Anni

Aktualności

Dyskusje o aktualnych problemach, wydarzeni polityce itp.
 Moderatorzy Jockey, 1KOR13, Napoleon, Anni

Komputer i radio

Dział dla użytkowników legalnego i darmowego słuchaczy Radia Katolik. Porady, Klub UUK, itp Moderatorzy Jockey, 1KOR13, Napoleon, Anni

Strony WWW

Oceny, recenzje i dyskusje o stronach www (Praktyczne porady, sugestie i uwagi, propozyc pomocy itp.
 Moderatorzy Jockey, 1KOR13, Napoleon, Anni

portal katolicki dla wierzących, wątpiących i poszukujących Dodaj do Ulubionych Szukaj w Katalogu Poleć znajomym

» News » Pomoc » Cytelnia » Czer » Dyskusje » Modlitwa » Kartki » Muzyka » Katalog waw » Parafie » Komputer » Radio

Wybierz stacjonarny internet w Erze

Nawet Rok abonamentu za 1 zł!

2 nowe wiadomości

za 1 zł

WIDZIEZ WIECIEZ

Informacje o Forum

- Jak działa Forum Pomocy
- Jak działa Forum Dyskusji
- Zanim zapytasz
- Prośby o modlitwę

"Katolików" [RSS](#)

- Wskocz w tematy z:**
- września 2007
 - września 2007
 - maja 2005
 - marca 2005
 - listopada 2005
 - czerwca 2004
 - lipca 2003
 - swietnia 2002

Odpowiedzi na pytania

- » Aborcja, Eutanazja
- » Biblia
- » Bóg, wiara, rozum
- » Cierpienie, Chorzy
- » Cuda
- » Dekalog
- » Dogmaty
- » Duch Święty
- » Duchowość
- » Grzech
- » Historia Kościoła
- » Inne religie
- » Jezus Chrystus
- » Kościół
- » Maryja
- » Mięso
- » Modlitwa
- » Moralność

Spis tematów | [Nowy temat](#) | [Rozwiń wątki](#) | [Szukaj](#) | [Oznacz jako przeczytane](#) Starsze wiadomości

Temat	Autor	Odp.
Czytoby przedmatkę iska. nowy	K21	0
W czasie obrzębu dorosłej ks. oszczędzał głowę. nowy	Callia	1
Kizyżki. nowy	Małgorzata	0
Jakie tajemnice różańca odmawia się w oktawie Wielkanocy? nowy	Róża	1
Czy Jezus II jest grzechem. nowy	monika90	1
Czy po Wigiliu Paschalnej mam obowiązek Mszy w Wielkanoc? nowy	Małgorzata	0
Dlaczego Jezus brał się, zamiast wadzić do drugich i policzek? nowy	Dorota	5
Strz. 5, 24-27. Proszę o wytykanie ile zabijała. nowy	Anna	2
Czy odmawiając różańca należy recytować tajemnice? nowy	Ola	7
Czy chodzi tylko o TAK lub NIE. nowy	kanii	2
Zapewne odpuszczę ile wia i nar w Nieciele. Miłosle rdzła Bógowego. nowy	Anna	4
W rodzinie nie ma Boga. Jestem świadkiem za chwadko. nowy	anna	13
Czyżbyś się wybrał, zdrowie i pomocy? nowy	marci	10
Czy nowe nie do Bógowego Miłosle rdzła trzeba o g. 15? nowy	Magda	5
Życzenia Wielkanocne. nowy	Frank	15

Spis tematów | [Nowy temat](#) | [Rozwiń wątki](#) | [Szukaj](#) | [Oznacz jako przeczytane](#) Starsze wiadomości

Redakcja Serwisu Katolik.pl moderuje (sprawdza przed opublikowaniem) wszystkie zamieszczane na Forum wpisy. Dlatego treści niezgodne z prawdą i nauką Kościoła Katolickiego nie będą publikowane. Bardziej szczegółowe odpowiedzi na najczęściej pojawiające się pytania znajdują się w odpowiednich działkach tematycznych naszego serwisu (linki po lewej stronie).

Szczegółowe problemy metodologiczne

PRZEDMIOT ANALIZY:

- ⦿ Tekst zawarty w publikacji „*Obrzędy pogrzebu dostosowane do zwyczajów diecezji polskich*”
- ⦿ Formuła II zawierająca dwie stacje: w kaplicy i przy grobie
- ⦿ Z pominięciem czytań liturgicznych oraz homilii
- ⦿ Traktowany jako całość, bez rozróżnień na poszczególne wersje

Pytanie badawcze 1

Wywarcie jakiego wrażenia jest wpisane w teksty obrzędów pogrzebu?

WRAŻENIE 1

⊙ Metafora poznawcza ŚMIERĆ TO WRÓG z trzema aspektami:

- Aspekt 1

ŚMIERĆ TO WRÓG, KTÓREGO MOŻNA I NALEŻY
POKONAĆ

*śmierć zostanie pokonana; zwyciężył naszą
śmierć; zwycięzco śmierci; zwyciężyłeś śmierć
naszą; tam, gdzie śmierć zostanie pokonana
przez miłość Chrystusa*

WRAŻENIE 1

- ⦿ Metafora poznawcza ŚMIERĆ TO WRÓG z trzema aspektami:
 - Aspekt 2

ŚMIERĆ TO WRÓG, KTÓRY ZADAJE BÓL I CIERPIENIE

Jego (jej) śmierć napętniła bólem jego (jej) rodzinę i wielu z nas; Ty plakałaś nad śmiercią Łazarza, pociesz tych, którzy płaczą na śmiercią N.; cierplimy z powodu śmierci naszego brata (naszej siostry); za wszystkich, których ta śmierć dotknęła;

WRAŻENIE 1

⊙ Metafora poznawcza ŚMIERĆ TO WRÓG z trzema aspektami:

- Aspekt 3

ŚMIERĆ TO WRÓG, KTÓRY ZNIEWAŁA

który popadł w niewolę śmierci; oplotły mnie więzy śmierci.

Zatem:

WRAŻENIE 1:

Śmierć jest czymś złym.

WRAŻENIE 2

- ⦿ Wyrażenia *explicite* pojawiające się w tekście:
 - ⦿ Dotyczące jednego z „rodzajów” życia:

ŻYCIE DOCZESNE

w ciągu życia karmił(a) się Ciałem Chrystusa; przez całe życie pracował(a) i cierpiał(a) z Chrystusem; dzięki Ci składamy za wszystkie dobrodziejstwa, którymi obdarzyłeś Twoją służbę (Twoją służebnicę) w ziemskim życiu; po doczesnym życiu połączyli się kiedyś z naszymi braćmi

ŻYCIE WIECZNE

radować życiem wiecznym; nagrodił ich życiem wiecznym; nadzieją życia wiecznego; umocnij w nas nadzieję życia wiecznego; obdarz naszego brata (naszą siostrę) życiem wiecznym; śmierć jest początkiem lepszego życia; otrzymał(a) na chrzcie świętym zadatek życia wiecznego; przywróciłeś nam życie wieczne.

WRAŻENIE 2

- ⦿ Zestawiające oba „rodzaje” życia:

życiem świadczyli, że wierzą w życie wieczne; prośmy Boga, aby N., który (...) w ciągu życia karmił(a) się Ciałem Chrystusa, (...) razem ze Świętymi stał(a) się dziedzicem obiecanej nagrody wiecznej; przez całe życie pracował(a) i cierpiał(a) z Chrystusem (...). Wiemy, że dobre czyny idą z nim (nią) przed tron Boży.

Zatem:

WRAŻENIE 2:

podział życia człowieka na dwie części – życie doczesne i życie wieczne

WRAŻENIE 3

⦿ Metafora poznawcza:

NIEBO TO MIEJSCE

otworzyłeś nam drogę do nieba; wprowadź naszego brata (naszą siostrę) do nieba; przyjmij jego (jej) duszę do nieba; przygotowałeś nam mieszkanie w niebie; na ucztę dzieci Bożych w niebie; uniesie z ziemi ku wyżynom nieba; mogli radować się życiem wiecznym w niebie; nieustannie chwalił(a) Cię w niebie; nieustannie chwalili Cię w niebie; Twoja dobroć połączy go (ją) z chórami aniołów w niebie; przybądźcie z nieba na głos naszych modlitw; jego (jej) nagrodą w niebie.

WRAŻENIE 3

◎ Istotne aspekty metafory:

- Konkretność miejsca, do którego zmarły udaje się po śmierci
- Istnienie drogi do tego miejsca
- Możliwość wchodzenia i wychodzenia do tego miejsca
- Wskazanie na wykonywanie w tym miejscu czynności takich jak na ziemi: *przygotowałeś nam mieszkanie w niebie; na uczcie dzieci Bożych w niebie*

WRAŻENIE 3

- ⦿ Określenie DOM jako synonim nieba:

*spotkamy się znowu z N. w domu naszego Ojca;
niech na spotkanie w progach Ojca domu; do domu
wracam jak strudzony pielgrzym*

WRAŻENIE 3

- ⦿ Metafora poznawcza:

ZMARŁY TO ŻYWY

pożegnajmy zmarłego (zmarłą) N.; zgromadziliśmy się, aby pożegnać naszego brata (naszą siostrę) N.; pożegnajmy serdecznie naszego brata (naszą siostrę); z radością spotkamy ponownie naszego brata (naszą siostrę); ufajmy, że spotkamy się znowu z N.; kiedyś spotka się ze zmarłym (zmarłą) w ojczyźnie wiecznej; razem z naszym bratem (naszą siostrą) mogli wyjść naprzeciw Chrystusa; wprowadź naszego brata (naszą siostrę) do nieba; aby Aniołowie Pańscy wprowadzili go (ją) do raju

WRAŻENIE 3

zatem

WRAŻENIE 3:

Życie wieczne (życie po śmierci) jest zbliżone do życia doczesnego (ziemskiego)

WRAŻENIE 4

⦿ Metafora poznawcza:

ŻYCIE WIECZNE TO CENNY DAR

Mogli radować się życiem wiecznym w Twojej obecności; nagrodził ich życiem wiecznym; nadzieją życia wiecznego; przez chrzest dałeś nowe życie człowiekowi; umocnij w nas nadzieję życia wiecznego; obdarz naszego brata (naszą siostrę) życiem wiecznym; śmierć jest początkiem lepszego życia;

WRAŻENIE 4

Warunki uczciwości dla prośby wg Searle'a:

1. Zawartość propozycjonalna – *przyszły akt A wykonywany przez H*
2. Warunki przygotowawcze:
 - a. *H jest w stanie dokonać A. S wierzy, że H jest w stanie dokonać A.*
 - b. *Nie jest oczywiste dla obojga S i H, że H dokona A w normalnym biegu wydarzeń wg własnego uznania*
3. Warunek uczciwości – *S chce, żeby H dokonał A.* (Searle 1970)

zatem

Na podstawie próśb możemy wnioskować o:

- o pożądanym stanie rzeczy
- o tym, co nie jest zaliczane przez nadawcę do oczywistego biegu wydarzeń.

WRAŻENIE 4

⊙ Fragmenty próśb pojawiających się podczas liturgii:

Błagajmy Boga za zmarłego N, (...), aby mu (jej) dał [Bóg] udział w społeczności Świętych; módlmy się za zmarłego (zmarłą) N. aby Bóg przyjął go (ją) do życia wiecznego; módlmy się za zmarłego (zmarłą) N., aby Bóg (...) i dopuścił go (ją) do obcowania ze Świętymi; módlmy się za zmarłego (zmarłą) N., aby Aniołowie Pańscy wprowadzili go (ją) do raju; módlmy się za naszych zmarłych rodziców, krewnych i dobroczyńców, aby Pan Bóg nagrodił ich życiem wiecznym; módlmy się za naszych zmarłych rodziców, krewnych i dobroczyńców, aby Bóg udzielił im wiekuistej nagrody.

WRAŻENIE 4

Zatem:

⦿ WRAŻENIE 4:

Życie wieczne, to coś dobrego i pożądanego.

WRAŻENIE 5

Elementy konstytuujące wrażenie:

1. Bóg jako adresat próśb o zbawienie
2. Przynależność zbawienia zmarłego do sfery nieoczywistości
3. Wyrażanie *explicite* aktywnej roli boga w zbawieniu:

Boga Ojca, który (...) przywróci do życia nasze śmiertelne ciała; Chryste, który przez Twoje zmartwychwstanie przywróciłeś nam życie wieczne; Panie, który przez Twoje wejście do chwały otworzyłeś nam drogę do nieba; Panie Jezu, który umarłeś na krzyżu, aby dać nam życie

WRAŻENIE 5

Zatem:

WRAŻENIE 5:

podkreślenie roli boga jako dawcy życia wiecznego i
tym samym marginalizacja wpływu zmarłego na
otrzymanie przez niego życia wiecznego

Pytanie badawcze 2

*Jakie środki służą perswazyjnemu
wzmacnianiu tego wrażenia?*

ŚRODKI PERSWAZJI

WRAŻENIE 1: Śmierć jest czymś złym:

- Społeczny dowód słuszności – śmierć zmarłego dotyka nas wszystkich:

Zgromadziliśmy się, aby pożegnać naszego brata (naszą siostrę) N. Jego (jej) śmierć napętniła bólem jego (jej) rodzinę i wielu z nas. Wszyscy bierzemy udział w ich cierpieniu i wyrażamy im nasze współczucie; Módlmy się do Boga także za nas, pogrążonych w żałobie; cierpimy z powodu śmierci naszego brata (naszej siostry);

ŚRODKI PERSWAZJI

WRAŻENIE 2: Rozdzielenie życia na dwie części – życie doczesne i życie wieczne:

- presupozycje wyrażen, w których orzeka się coś na temat życia wiecznego:

*radować życiem wiecznym; nagroził ich życiem wiecznym;
otrzymał(a) na chrzcie świętym zadatek życia wiecznego;
przez Twoje zmartwychwstanie przywróciłeś nam życie
wieczne; odrodził cię z wody i Ducha Świętego na życie
wieczne; wprowadził ich do radości życia wiecznego*

ŚRODKI PERSWAZJI

WRAŻENIE 2: Rozdzielenie życia na dwie części – życie doczesne i życie wieczne (cd) :

- argument z autorytetu: przez odwołanie (pośrednie lub bezpośrednie) do słów Jezusa:

Ja jestem zmartwychwstanie i życie, kto wierzy we Mnie, choćby i umarł, żyć będzie; Nasz Pan, Jezus Chrystus, powiedział: „Ja jestem zmartwychwstanie i życie, kto wierzy we Mnie, nie umrze na wieki”

ŚRODKI PERSWAZJI

WRAŻENIE 3: Życie wieczne (życie po śmierci)
zbliżone jest do życia doczesnego (życia przed śmiercią)

- Argument z przykładu – przez wskazanie konkretnych działań podobnych do ziemskich wzmacnia się perswazyjnie tezę o bardziej ogólnym charakterze:

Panie, który przygotowałeś nam mieszkanie w niebie; Kiedyś bowiem z miłością i radością spotkamy ponownie naszego brata; przyjął do błogostawionej społeczności Świętych; mógł (mogła) razem ze Świętymi bez końca radować się w Tobie; z wszystkimi wiernymi, którzy nas poprzedzili do wiecznej ojczyzny; wezwany(a) na uczcie dzieci Bożych w niebie

ŚRODKI PERSWAZJI

WRAŻENIE 4: Życie wieczne jest czymś cennym i pożądanym

- Samo określenie *ŻYCIE WIECZNE* zgodnie z jedną z reguł preferencji Arystotelesa: „bardziej pożądane jest to, co jest trwalsze i mocniejsze niż to, co ma mniej tych cech” (Arystoteles, 1978)

ŚRODKI PERSWAZJI

WRAŻENIE 4: Życie wieczne jest czymś cennym i pożądanym.

- Sposób 12 wg Schopenhauera: „jeżeli jest mowa o ogólnym pojęciu, które nie ma własnej nazwy, lecz musi być określone obrazowo przez porównanie, to musimy wybrać od razu takie porównanie, które od razu będzie korzystne dla naszego twierdzenia” (Schopenhauer, 2002, str. 73)

tam, gdzie otrzesz wszystkie łzy z naszych oczu; tam, gdzie śmierć zostanie pokonana przez miłość Chrystusa; udział w szczęściu wiecznym z Twoimi Świętymi i wybranymi; daj mu (jej) udział w radościach raju z Twoimi Świętymi

ŚRODKI PERSWAZJI

WRAŻENIE 5: Podkreślenie sprawczej roli boga w zbawieniu i marginalizacja roli zmarłego.

- podkreślenie wielkości działania podejmowanego przez boga poprzez wykorzystanie zasady kontrastu:

odpuść mu (jej) grzechy (...), aby umarły(a) dla świata żył(a) dla Ciebie; ciemności śmierci przemieniasz w jutrzenkę życia

Pytanie badawcze 3

*Jak zidentyfikowanie wrażenia
znajdują odbicie w wypowiedziach
użytkowników języka?*

EGZEMPLIFIKACJE

⊙ WRAŻENIE 1: Śmierć jest czymś złym:

- *Explicite:*

Dla mnie istnieje osoba ludzka obdarzona ciałem, będąca duszą, ożywiona duchem. Śmierć niszczy tę osobę; Ta jedna śmierć zniszczyła kilkoro ludzi, całą rodzinę

- odniesienia do lęku przed śmiercią:

boję się śmierci i tego co nastąpi po niej; Masz takie [dotyczące lęku przed śmiercią] myśli, bo każdy człowiek rozumny je ma, każdy obawia się śmierci w większym lub mniejszym stopniu

EGZEMPLIFIKACJE

WRAŻENIE 2: Rozdzielenie życia na dwie części – życie doczesne i życie wieczne

+

WRAŻENIE 3: Życie wieczne (życie po śmierci) zbliżone jest do życia doczesnego (życia przed śmiercią):

Bóg postawi przed nimi [po śmierci] pytanie: kochany synu, kochana córko, chcesz być ze Mną czy nie? A wówczas decyzją swojej woli zadecydują gdzie chcą być; Czas w czyścicu musi obowiązywać; Nie chodzi mi tu o przepisy panujące na tamtym świecie, i o to czy w księgowości będzie się Bogu zgadzało (wina/kara); „dostaną się do nieba boczną furtką

EGZEMPLIFIKACJE

WRAŻENIE 4: Życie wieczne jest czymś cennym i pożądanym

- życie wieczne jako coś co jest otrzymywane:

Człowiek nie otrzymuje zbawienia ponieważ czynił dobro; Ale nie jest [uświęcenie] czymś co człowiek MUSI osiągnąć, by otrzymać zbawienie; Zbawienie dostajemy z wiary

- Podkreślanie jego darmowego charakteru:

Niczego nikomu nie płacimy za zbawienie – przyjmujemy je, albo nie; My nie jesteśmy w stanie zarobić sobie uczynkami na zbawienie; zbawieni też jesteśmy za darmo

EGZEMPLIFIKACJE

WRAŻENIE 5: Podkreślenie sprawczej roli boga w zbawieniu i marginalizacja roli zmarłego.

- zbawienie jako coś otrzymywanego za darmo
- *Explicite:*

Nasze zbawienie nie ma z uczynkami nic wspólnego; Jednak nie zapominaj, że uczynki są rezultatem wiary, ale nie drogą do zbawienia; Człowiek nie otrzymuje zbawienia ponieważ czynił dobro; czyni dobro, bo otrzymał zbawienie; Zbawienie nie jest za nic nagrodą, ani też Bóg nie oczekuje nic w zamian; O zbawieniu człowieka decyduje Bóg; O tym, kto do nieba a kto do czyśćca, decyduje Bóg

PODSUMOWANIE

Jednostka wkraczając w krąg bezpośredniej obecności innych jednostek ma wiele powodów, aby próbować kontrolować wrażenie, jakie robi na innych.

(Goffman 1981)

PODSUMOWANIE

Analiza językowego, komunikacyjnego wymiaru tekstu *Obrzędów pogrzebu* daje podstawy do identyfikacji 5 aspektów wywieranego wrażenia:

1. Śmierć jest czymś złym.
2. Rozdzielenie życia na dwie części – życie doczesne i życie wieczne.
3. Życie wieczne (życie po śmierci) zbliżone jest do życia doczesnego (życia przed śmiercią)
4. Życie wieczne jest czymś cennym i pożądanym.
5. Podkreślenie sprawczej roli boga w zbawieniu i marginalizacja roli zmarłego.

PODSUMOWANIE

Ponadto:

1. Można zidentyfikować środki perswazji wzmacniające poszczególne wrażenia.
2. Można odnaleźć przykłady przenikania treści wrażeń do wypowiedzi użytkowników języka

BIBLIOGRAFIA

- Arystoteles. (1978). *Topiki. O dowodach sofistycznych*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Cialdini, R. (1999). *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne.
- Garpiel, R. (2003). *Perswazja w przekazach kaznodziejskich na przykładzie homilii Jana Pawła II wygłoszonych podczas pielgrzymki do Polski w 1979 roku*. Kraków: Nomos.
- Goffman, E. (1981). *Człowiek w teatrze życia codziennego*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Grzegorzczak, R. (2001). *Wprowadzenie do semantyki językoznawczej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Habrajska, G. (2000). Metody ankietowe i analiza tekstów w badaniach językowego obrazu świata. *Język a Kultura*, strony 73-84.
- Kowalski, D. (2008). Spontaniczna kultura logiczna. W W. Suchoń, I. Trzcieniecka-Schneider, & D. Kowalki, *Pragmatyka anomalii logicznych* (strony 31-44). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Krzemińska, A. (2002). *Pragmalingwistyczne środki perswazji języka polityki*. Poznań: Niepublikowana praca doktorska.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1988). *Metafory w naszym życiu*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Mikołajczak, S. (2004). Modlitwa powszechna - kształt językowy i charakterystyka gatunkowa. *Język religijny dawniej i dziś* (strony 86 - 94). Poznań: Poznańskie Studia Polonistyczne.

BIBLIOGRAFIA

- Polak, T. (2008). *Uniwersum wczesnych chrześcijan – rekonstrukcja i znaczenie krytyczne*.
Pobrano maj 20, 2008 z lokalizacji Pracownia Pytań Granicznych:
www.graniczne.amu.edu.pl
- Schopenhauer, A. (2002). *Erystyka, czyli sztuka prowadzenia sporów*. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Alma-Press.
- Szczepański, J. (1997). *Charakterystyka metody biograficznej. Zasady analizy dokumentów biograficznych. Badania empiryczne w socjologii : wybór tekstów*. . M. Malikowski, Niezgodą, Marian Tyczyn, Wyższa Szkoła Społeczno-Gospodarcza. 2: 361 - 383.
- Searle, J. (1970). *Speech acts. An essay in the philosophy of language*. Cambridge: Cambridge At The University Press.
- Szymanek, K. (2001). *Sztuka argumentacji: słownik terminologiczny*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Tokarz, M. (2006). *Argumentacja. Perswazja. Manipulacja*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Tokarz, M. (1993). *Elementy pragmatyki logicznej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Węclawski, T. (1995). *Wspólny świat religii*. Kraków: Wydawnictwo Znak.

Źródła internetowe:

www.dyskusje.katolik.pl (01.04.2009)

www.katolik.pl (01.04.2009)